

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης: 29/2019

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Ε΄**

Συνεδρίαση της 6^{ης} Φεβρουαρίου 2019

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Βασιλική Πανταζή, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Σταύρος Σπυρόπουλος, Γεώργιος Γρυλωνάκης, Ιωάννης Χατζηνέκουρας, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμ.ΥΠΠΟΑ/ΓΔΣΠ/ΔΚΕ/ΤΜΕ/418854/ 9435/2942/ 1674/29.8.2018 έγγραφο του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού/Γενικής Διεύθυνσης Σύγχρονου Πολιτισμού/Δ/νσης Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης/Τμήματος Μουσικής Εκπαίδευσης..

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται αν είναι σύνηθες η έγκριση πρόσληψης Διευθυντή Ωδείου αποφοίτου του Ιονίου Πανεπιστημίου με κατεύθυνση Διεύθυνσης Ορχήστρας.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε΄) γνωμοδότησε ως εξής :

Ιστορικό.

1. Στο έγγραφο της ερωτώσας Υπηρεσίας δίδεται το ακόλουθο πραγματικό και υποβάλλεται το εξεταζόμενο ερώτημα κατ' επίκληση διατάξεων που παρατίθενται στο νομοθετικό πλαίσιο της υπόθεσης. Ειδικότερα:

α) Με την από 8.8.2018 αίτησή του ο Α.Κ. ιδιοκτήτης του Ωδείου Ε. ζήτησε από την ερωτώσα Υπηρεσία την έγκριση πρόσληψης της Φ.Γ. στη θέση Διευθυντή Σπουδών

του Ωδείου. Η ανωτέρω είναι κάτοχος Πτυχίου Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου με κατεύθυνση Διεύθυνσης Ορχήστρας. Οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στις οικείες διατάξεις (β.δ.16/1966, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα) δεν συντρέχουν - κατά την άποψη της ερωτώσας Υπηρεσίας - δοθέντος ότι «το αίτημα αφορά: α) σε πτυχίο ως τίτλο σπουδών και όχι δίπλωμα, όπως αναφέρει ρητώς η εν λόγω νομοθεσία και β) σε τίτλο σπουδών στην Διεύθυνση Ορχήστρας που δεν αναφέρεται στην οικεία νομοθεσία.» Τέλος στο έγγραφο του ερωτήματος επισημαίνεται ο προβληματισμός της ερωτώσας Υπηρεσίας και για τους επόμενους αποφοίτους Ιονίου Πανεπιστημίου, αντιστοίχων προσόντων που θα διεκδικούν θέση Διευθυντή σε Ωδεία στο μέλλον.

2. Κατόπιν των ανωτέρω υποβλήθηκε το υπό κρίση ερώτημα.

Νομοθετικό Πλαίσιο

3. Στη διάταξη του άρθρου 1 του ν. 299/1976 (Α' 90) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρον 1. Το αναλυτικόν πρόγραμμα της διδακτέας ύλης, τα προγράμματα των εξετάσεων και η διάρκεια φοιτήσεως εις έκαστον ιδιωτικόν μουσικόν εκπαιδευτικόν ίδρυμα διέπονται υπό των ισχυουσών δια το Κρατικόν Ωδείον Θεσσαλονίκης διατάξεων, ως αύται διατυπούνται εις το κεφ. τρίτον και δη εις τα άρθρα 60-287 του β.δ. της 11ης Οκτωβρίου 1957 "περί κυρώσεως του εσωτερικού κανονισμού του Ωδείου Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ 229/Α/ 11.11.57)».

4. Κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 4 παρ.5 του ν.δ. 1445/1942 «Περί οργανώσεως και λειτουργίας του Ωδείου Θεσσαλονίκης» (Α' 157) εκδόθηκε το από 11-10-1957 β.δ. «Περί κυρώσεως του εσωτερικού κανονισμού του Ωδείου Θεσσαλονίκης» (Α 229) στις διατάξεις των άρθρων 60, 63, 64, 67, 68, 70 και 75 του οποίου ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρον 60. Δια να γίνη δεκτός μαθητής εις την τάξιν της Αντιστίξεως δέον να κέκτηται πτυχίον αρμονίας ως ειδικού, με βαθμόν τουλάχιστον "λίαν καλώς".

«Άρθρον 63. Πρόγραμμα πτυχιακών εξετάσεων. Αντιστικτική επεξεργασία Σύνθεσις πεποικιλμένου κανόνος ... Σύνθεσις διπλής χορωδίας.

«ΦΥΓΗ (ΦΟΥΓΚΑ) Φοίτησις περίπου διετής».

Άρθρον 64. Δια να γίνη δεκτός μαθητής εις την τάξιν της Φούγκας δέον να κέκτηται πτυχίον αντιστίξεως με βαθμόν τουλάχιστον "λίαν καλώς".»»

«Άρθρον 67. Πρόγραμμα πτυχιακών εξετάσεων. 1) Σύνθεσις φούγκας.....2) ... ενορχήστρωσις.... 3) Προφορική ανάλυσις μιας φούγκας.....»

Άρθρον 68. Φοίτησις περίπου τετραετής. Δια να γίνη δεκτός μαθητής εις την τάξιν της συνθέσεως, δέον να κέκτηται πτυχίον φούγκας, με τον βαθμόν τουλάχιστον "λίαν καλώς"».

«Άρθρον 70. Πρόγραμμα διπλωματικών εξετάσεων. Ο προτεινόμενος δια δίπλωμα συνθέσεως μαθητής δέον κατά το διάστημα των σπουδών αυτού να έχη συνθέσει και παρουσιάσει εις την εξεταστικήν επιτροπήν δύο ή τρία έργα των εξής ειδών: Κατά τας εξετάσεις ο μαθητής οφείλει: α) να συνθέση εντός ενός μηνός: β) Να διευθύνη μέρος κλασσικού έργου δι' ορχήστραν,

Άρθρον 75. Δια να γίνη δεκτός μαθητής εις την τάξιν της Αρμονίας ως ειδικού, δέον να έχη περατώσει ευδοκίμως τα μαθήματα της θεωρίας και της αντιστοίχου τάξεως Σολφέζ και να έχη τα ανάλογα μουσικά προσόντα.

Άρθρον 78. Πρόγραμμα πτυχιακών εξετάσεων 1. ...εναρμόνισις: 2....εναρμόνισις: 3. ...Προφορική εξέτασις 4. Εναρμόνισις εις το πιάνο.... 5. Αρμονική υπαγόρευσις."».

5. Κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 15 παρ. 3 του ν.δ. 1445/1942 «Περί οργανώσεως και λειτουργίας του Ωδείου Θεσσαλονίκης» (Α' 157) εκδόθηκε το β.δ. 16/1966 «Περί ιδρύσεως ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων» (Α'7) στα άρθρα 1, 8, 9, 14, και 15 του οποίου ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 1. 1. Τα μουσικά ιδρύματα ιδιωτικά και μη διακρίνονται εις: α) Ωδεία, β) Μουσικά Σχολάς, γ) Συμφωνικά Ορχήστρας, δ) Συγκροτήματα Μουσικής δωματίου, και ε) Χορωδίας. 2. Τα υπό στοιχεία α' και β' ιδρύματα αποτελούν μουσικά εκπαιδευτικά ιδρύματα.»

«Άρθρο 8. 1. Εκαστον μουσικόν εκπαιδευτικόν ίδρυμα δύναται να έχη ιδίαν Προσωνυμίαν έν τη Ελληνική γλώσση. 2. Χρησιμοποίησις ξενογλώσσων προσωνυμιών ή λέξεων ώς "Ακαδημία", "Ανωτάτη", "Εθνικόν", "Ελληνικόν", "Μουσικόν Ινστιτούτον", "Ινστιτούτον Μουσικής" κ.λπ. απαγορεύεται.....».

«Άρθρο 9. 1. Είς έκαστον των έν άρθρ. 1 του παρόντος μουσικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων δύνανται να λειτουργούν αί κάτωθι Σχολαί και τμήματα: Α'. Είς τά Ωδεία: α) Σχολή Ανωτέρων Θεωρητικών Μαθημάτων και Συνθέσεως, με τμήματα: 1) Αρμονίας, 2) ενοργανώσεως, 3) αντιστίξεως και φυγής, 4) ενορχηστρώσεως και 5) συνθέσεως. β)...»

«Άρθρο 14. 1. Το διδακτικόν προσωπικόν των έν άρθρ. 1 του παρόντος ιδρυμάτων αποτελείται έκ του Διευθυντού καί έκ Καθηγητών, διδασκάλων και Επιμελητών. Οι

επιμεληταί, οίτινες αποτελούν το βοηθητικόν προσωπικόν, δύνανται να διορίζονται προς επικουρίαν μόνον των Καθηγητών. 2.....».

«Άρθρο 15. 1. Προσόντα Διευθυντού ορίζονται: α) Ιδιωτικού Ωδείου: Δίπλωμα του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης ή άλλων ανεγνωρισμένων Ωδείων της ημεδαπής ή ανεγνωρισμένης Ανωτάτης ["ή Ανωτέρας"] Μουσικής Σχολής της αλλοδαπής και πτυχίον των αυτών ως άνω Ωδείων και Μουσικών Σχολών».¹

6. Στη συνέχεια με την διάταξη της παρ. 13 του άρθρου 10 ν. 3207/2003 (Α' 302), η περίπτωση α' αντικαταστάθηκε ως εξής: «Άρθρο 15. 1. Προσόντα Διευθυντού ορίζονται: α) Οι περιπτώσεις α' και β' " (δηλ Διευθυντές σε Ωδεία και Μουσικές Σχολές) "αντικαθίσταται ως εξής: "α. Ιδιωτικού Ωδείου, Ιδιωτικής Μουσικής Σχολής ή Παραρτήματος αυτών: Δίπλωμα σύνθεσης ή πιάνου ή οργάνου συμφωνικής ορχήστρας ή κλασικής κιθάρας ή μονωδίας μαζί με πτυχίο φυγής και δεκαετής τουλάχιστον διδακτική προϋπηρεσία στα ως άνω εκπαιδευτήρια ή δίπλωμα πιάνου ή οργάνου συμφωνικής ορχήστρας ή κλασικής κιθάρας ή μονωδίας και δεκαετής τουλάχιστον συναφής καλλιτεχνική σταδιοδρομία, που αποδεικνύεται με παραστατικά στοιχεία, που αφορούν ρεσιτάλ ή σύμπραξη με ορχήστρες ως σολίστ. Ο τίτλος σπουδών μπορεί να προέρχεται: i) από το Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης ή αναγνωρισμένο Ωδείο ή Μουσική Σχολή της ημεδαπής, ii) από Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα ή Ανώτερη Σχολή χώρας κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, iii) από Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα ή Ανώτερη Σχολή χώρας εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης με αναγνωρισμένη ισοτιμία.», ενώ με την διάταξη της περ. στ' της ίδιας παραγράφου ορίστηκε ότι « Στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης και στα αναγνωρισμένα Ωδεία λειτουργούν επιπλέον Σχολές Διεύθυνσης Ορχήστρας,.....Με αποφάσεις του Υπουργού Πολιτισμού που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ορίζονται τα έτη φοίτησης, τα απαιτούμενα προσόντα των σπουδαστών, τα διδασκόμενα μαθήματα κατά κύκλους σπουδών.....καθώς και τα προσόντα του διδακτικού προσωπικού»².

7. Στο άρθρο 16 παρ. 5 και 7 εδ. γ' του Συντάγματος ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

¹ Η διάταξη τροποποιήθηκε αρχικά δυνάμει της παρ. 2 άρθρου 41 ν. 1597/86 (Α' 68), οπότε προστέθηκαν οι ως άνω εντός εισαγωγικών λέξεις «ή Ανωτέρας».

² Κατ' εξουσιοδότηση της τελευταίας διάταξης εκδόθηκε η με αριθμό ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ / ΤΟΠΥΝΣ/22328/2009 (Β' 530) απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού με την οποία καθορίστηκαν οι προϋποθέσεις λειτουργίας της Σχολής Διεύθυνσης Ορχήστρας.

«Άρθρο 16. 1. 5. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους, έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους... 6... 7. ...Η σύσταση ανώτατων σχολών από ιδιώτες απαγορεύεται.»

8. Στα άρθρα 1 παρ. 1, 2 και 30 ν. 4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων...» (Α' 195/6.9.2011) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 1. 1. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται από τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.).»

«Άρθρο 2. Ορισμοί.....ια) «Τίτλος σπουδών»: το πτυχίο ή δίπλωμα που απονέμεται ύστερα από την επιτυχή ολοκλήρωση οποιουδήποτε από τους τρεις κύκλους σπουδών.»

«Άρθρο 30. 1. Οι σπουδές διαρθρώνονται σε τρεις κύκλους, τον πρώτο, τον δεύτερο και τον τρίτο. 2. α) Ο πρώτος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση ενός προγράμματος σπουδών, περιλαμβάνει μαθήματα που αντιστοιχούν κατ' ελάχιστο σε 180 πιστωτικές μονάδες και ολοκληρώνεται με την απονομή τίτλου σπουδών..... 3. Ο δεύτερος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών, περιλαμβάνει για κάθε Πρόγραμμα σπουδών μαθήματα που αντιστοιχούν κατ' ελάχιστο σε 60 πιστωτικές μονάδες και ολοκληρώνεται με την απονομή Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών (Μ.Δ.Σ.), 4. Ο τρίτος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση προγράμματος διδακτορικών σπουδών, το οποίο περιλαμβάνει για κάθε Πρόγραμμα σπουδών μαθήματα που αντιστοιχούν κατ' ελάχιστο σε 30 πιστωτικές μονάδες, και την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Ολοκληρώνεται ...με την απονομή διδακτορικού διπλώματος,».

9. Στις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1 και 2, 4 παρ. 2 του π.δ/τος 83 της 7/22.3.84.» Ίδρυση Ιονίου Πανεπιστημίου ...» (Α' 31), όπως ισχύουν μετά το άρθρο 1 του π.δ/τος 102/2002 (Α' 87), ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 1. 1. Ιδρύονται, Ιόνιο Πανεπιστήμιο και 2., το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και είναι ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενα υπό την εποπτεία του κράτους, η οποία ασκείται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και διέπονται από τις διατάξεις του Νόμου 1268/1982 και συμπληρωματικά από τις λοιπές

διατάξεις που ισχύουν για τα Α.Ε.Ι. 3.α) Έδρα του, του Ιονίου Πανεπιστημίου η Κέρκυρα

«Άρθρο 4. 1. 2. Στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο ιδρύονται τα εξής τμήματα: α) ..., β) Τμήμα Μουσικών Σπουδών, το οποίο έχει ως αποστολή να θεραπεύει τα ακόλουθα, επί μέρους πεδία της Μουσικής Τέχνης και Επιστήμης: 1. Ανώτερα θεωρητικά της Μουσικής (Αρμονία, Αντίστιξη, Φούγκα) και Μουσική Σύνθεση. 2. Πρακτική της Μουσικής Ερμηνείας (εκτέλεση μουσικών οργάνων, τραγούδι, διεύθυνση μουσικών συνόλων). 3. Παιδαγωγική της Μουσικής. 4. Μουσική Τεχνολογία. 5. Μουσικολογία (Συστηματική Μουσικολογία – Ιστορική Μουσικολογία, Εθνομουσικολογία), γ)....».

10. Στο κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 7 του ν. 4009/2011(Α 195), όπως τροποποιήθηκε, εκδοθέντος π.δ. 79/2013 «Ίδρυση Σχολώνστο Ιόνιο Πανεπιστήμιο» (Α' 119/28.5.2013), ορίστηκαν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 2. 1. Στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο ιδρύονται οι Σχολές: (α). ... (β)...(γ) Μουσικής και Οπτικοακουσικών Τεχνών η οποία αποτελείται από το Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας και το Τμήμα Μουσικών Σπουδών. 2.....».

11. Στο κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 6 παρ.2 του ν. 1268/1982 εκδοθέντος π.δ. 156/2003 (Α' 127) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 1. 1. Στο ενιαίο πτυχίο του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου....., καθορίζονται οι παρακάτω κατευθύνσεις. α. Κατεύθυνση Μουσικής Σύνθεσης. β. Κατεύθυνση Μουσικής Εκτέλεσης³. γ. Κατεύθυνση Μουσικής Επιστήμης. 2. Οι ανωτέρω κατευθύνσεις αναγράφονται στο πτυχίο του Τμήματος. 3. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος ρυθμίζονται τα θέματα:, τα προγράμματα σπουδών των κατευθύνσεων αυτών και κάθε άλλο θέμα και λεπτομέρεια που αφορά τη λειτουργία των ανωτέρω κατευθύνσεων και ανήκει, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις στην αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος αυτού».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των

³ Επισημαίνεται ότι στο πρόγραμμα σπουδών κατεύθυνσης εκτέλεσης του ανωτέρω Πανεπιστημίου αναφέρεται « Η κατεύθυνση της Μουσικής Εκτέλεσης παρέχει τις εξής ειδικεύσεις: Διεύθυνση Ορχήστρας.....».

πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία συνάγονται τα ακόλουθα:

12. Η έως και σήμερα ισχύουσα νομοθεσία περί της λειτουργίας των Ωδείων περιέχεται σε δύο βασιλικά διατάγματα των ετών 1957 και 1966. Με το πρώτο βασιλικό διάταγμα του έτους 1957 [αρχικά εκδοθέν αναφορικά με το Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης (ΚΩΘ), από δε το 1976 εφαρμοζόμενο σε όλα τα Ωδεία, ως προς τη διδακτέα ύλη, τη διάρκεια φοίτησης και τα προγράμματα εξετάσεων], προβλέπονται, στο πλαίσιο των Ωδειακών μουσικών σπουδών, δύο απολυτήριοι τίτλοι, το «Πτυχίο» και το ανώτερο αυτού «Δίπλωμα». Εννέα έτη αργότερα εκδόθηκε το δεύτερο βασιλικό διάταγμα του έτους 1966, με το οποίο προβλέφθηκαν ως βαθμίδες του διδακτικού προσωπικού των Ωδείων οι «Επιμελητές» και οι ανώτεροι αυτών «Διδάσκαλοι», με κριτήριο τους ως άνω Ωδειακούς τίτλους των Πτυχίου και Διπλώματος.(ΝΣΚ 132/2017).

13. Η διάταξη του άρθρου 15 του β.δ.16/1966, που προέβλεπε τα προσόντα του Διευθυντού, όριζε ότι το απαιτούμενο γι' αυτόν προσόν του «Διπλώματος» χορηγείται από τα μουσικά ιδρύματα που αναφέρονται στο άρθρο αυτό. Το εν λόγω άρθρο 15 (υπό την τότε μορφή αυτού) για μεν την ημεδαπή όριζε ως χορηγούντα τον τίτλο του «Διπλώματος» ιδρύματα το ΚΩΘ και τα αναγνωρισμένα Ωδεία [ήτοι τα μόνα μουσικά ιδρύματα που λειτουργούσαν τότε στη Χώρα (άρθρο 1)], για δε την αλλοδαπή όριζε τις αναγνωρισμένες Ανώτατες Μουσικές Σχολές, δηλώνοντας έτσι την έκτοτε βούληση του κανονιστικού νομοθέτη να προσλαμβάνονται ως Διευθυντές Ωδείων τόσο οι κάτοχοι Ωδειακών Διπλωμάτων, όσο και οι κάτοχοι τίτλων (πτυχίων ή διπλωμάτων) ανώτατων μουσικών σχολών. Την εν λόγω βούλησή του ανανέωσε ο ίδιος νομοθέτης το έτος 1986, οπότε, στο άρθρο 15 παρέμειναν οι "Ανώτατες" μουσικές σχολές της αλλοδαπής, προστέθηκαν δε και οι "Ανώτερες" (ν. 1597/1986) (ΝΣΚ 132/2017). Οι μουσικές σπουδές εισήχθησαν επίσημα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση της Χώρας με την ίδρυση και λειτουργία Μουσικών Τμημάτων αρχικά στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ακολούθως δε στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο Κέρκυρας καθώς και στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Ειδικότερα, το Ιόνιο Πανεπιστήμιο ιδρύθηκε το 1984 ως ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα, διεπόμενο από τις διατάξεις περί ΑΕΙ του ν. 1268/2002 (και ήδη του ν. 4009/2011). Στη Σχολή Μουσικής και Οπτικοακουστικών Τεχνών του εν λόγω Πανεπιστημίου λειτουργεί Τμήμα Μουσικών Σπουδών με αντικείμενο, μεταξύ άλλων, το πεδίο α) των «Ανώτερων Θεωρητικών της Μουσικής (Αρμονία, Αντίστιξη,

Φούγκα) και Μουσικής Σύνθεσης» και β) την πρακτική της Μουσικής Ερμηνείας (εκτέλεση μουσικών οργάνων...διεύθυνση μουσικών συνόλων). Όπως προκύπτει από το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της Κατεύθυνσης Σύνθεσης, η φοίτηση στο εν λόγω Τμήμα διαρκεί 5 έτη (10 εξάμηνα), η διδασκόμενη ύλη περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, σπουδές Αρμονίας, Αντίστιξης, Φυγής, Ενορχήστρωσης και Σύνθεσης, ως απολυτήριος δε τίτλος χορηγείται Πτυχίο στην Κατεύθυνση της Μουσικής Σύνθεσης. Ο κάτοχος του Πτυχίου αυτού δύναται να μετάσχει σε κύκλο Μεταπτυχιακών Σπουδών προς απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών⁴. Τα ανάλογα ισχύουν στο πρόγραμμα Σπουδών Κατεύθυνσης Μουσικής Εκτέλεσης, που παρέχει μεταξύ άλλων την εξειδίκευση Διεύθυνσης Ορχήστρας, η διδασκόμενη δε ύλη περιλαμβάνει μεταξύ άλλων Μουσική Θεωρία και Πράξη, Οργανογνωσία, Διεύθυνση Ορχήστρας κλπ, ως απολυτήριος δε τίτλος χορηγείται Πτυχίο στην Κατεύθυνση Μουσικής Εκτέλεσης. Ο κάτοχος του Πτυχίου αυτού δύναται επίσης να μετάσχει σε κύκλο Μεταπτυχιακών Σπουδών προς απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών.

14. Ενόψει της ένταξης της Χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 1980 και της ίδρυσης των ως άνω Πανεπιστημιακών Μουσικών Τμημάτων, η προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 15 του β.δ/τος 1966 τροποποιήθηκε δια του άρθρου 10 παρ. 13 ν. 3207/2003, ορίζοντας πλέον, κατά την παραπομπή του άρθρου 16, ότι στη θέση Διδασκάλων Ωδείων προσλαμβάνονται (και) κάτοχοι Διπλωμάτων χορηγούμενων από "Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα" ή από "Ανώτερη Σχολή" κράτους μέλους τόσο εντός όσο και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ανανεώνοντας έτσι τη βούληση του νομοθέτη να προσλαμβάνονται ως Διδάσκαλοι Ωδείων και κάτοχοι τίτλων ΑΕΙ.

15. Επισημαίνεται ότι από το 1957 και έως σήμερα, ήτοι 60 έτη αργότερα, και ενώ από το 1984 έχουν ιδρυθεί Μουσικά Τμήματα στα Ελληνικά Πανεπιστήμια που χορηγούν Πτυχία επί των σχετικών μουσικών αντικειμένων, οι σπουδές στα Ωδεία εξακολουθούν να διέπονται από τα δυο β.δ/τα των ετών 1957 και 1966, οι δε διατάξεις τόσο περί των ωδειακών τίτλων σπουδών όσο και περί της σχετικής

⁴ Επισημαίνεται ότι στη νομοθεσία περί των Πανεπιστημιακών τίτλων, ο όρος «Πτυχίο» αφορά στον τίτλο ιδρύματος Ανώτατης Εκπαίδευσης, που χορηγείται μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του πρώτου (προπτυχιακού) κύκλου σπουδών, ενώ ο όρος «Δίπλωμα» αφορά στον τίτλο ιδρύματος Ανώτατης Εκπαίδευσης που χορηγείται σε ήδη κατόχους Πτυχίου ΑΕΙ, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του δεύτερου (μεταπτυχιακού) κύκλου σπουδών («Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Σπουδών») ή την εκπόνηση πρωτότυπης διδακτορικής επιστημονικής διατριβής (Διδακτορικό Δίπλωμα), άρθρα 25 παρ. 12, 28 και 29 παρ. 1 του προίσχυσαντος ν. 1262/1982 και άρθρα 2 και 30 του ισχύοντος ν. 4009/2011 (ΝΣΚ 132/2017).

διδασκόμενης ύλης εκάστου τίτλου δεν έχουν επικαιροποιηθεί. Επιπλέον, τα Ωδεία, καίτοι εξακολουθούν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πυραμίδα της μουσικής εκπαίδευσης, εντούτοις παραμένουν αδιαβάθμητα ως εκπαιδευτική βαθμίδα, υποκείμενα στο Υπουργείο Πολιτισμού. Αποτέλεσμα των ανωτέρω είναι να υφίστανται επί του αυτού μουσικού πεδίου τόσο Πανεπιστημιακοί τίτλοι («Πτυχία»), διαβαθμισμένοι ως ανώτατοι τίτλοι τριτοβάθμιας μουσικής εκπαίδευσης όσο και αδιαβάθμητοι Ωδειακοί τίτλοι («Διπλώματα» και «Πτυχία») (ΝΣΚ 132/2017).

16. Μετά την, κατά το έτος 2003, τροποποίηση του άρθρου 15 β.δ/τος του 1966, έπεται ότι «Δίπλωμα» εκδιδόμενο από Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα χώρας κράτους – μέλους της Ε.Ε. και άρα και της Ελλάδας, επιτρέπει την πρόσληψη του κατόχου του σε θέση «Διδασκάλου» και «Διευθυντή» Ωδείου. Με δεδομένα, ωστόσο, (i) την έννοια του Ωδειακού «Διπλώματος» στο άρθρο 16 β.δ/τος 1966, ως τίτλου πιστοποίησης του ανώτατου επιπέδου μουσικών σπουδών που παρέχεται, εκάστοτε, από την Πολιτεία και όχι ως τίτλου που υποχρεωτικά επιγράφεται ως “Δίπλωμα” και (ii) το γεγονός ότι, σήμερα, ως ανώτατος τίτλος του πρώτου (προπτυχιακού) κύκλου μουσικών σπουδών στην Ελλάδα νοείται το Πτυχίο των Μουσικών Τμημάτων των ΑΕΙ, σαφώς έπεται ότι τα Πτυχία που χορηγούνται από τα Μουσικά Τμήματα των ΑΕΙ συνιστούν τίτλους τριτοβάθμιας ανώτατης μουσικής εκπαίδευσης που καλύπτουν την έννοια του «Διπλώματος» που απαιτεί η διάταξη του άρθρου 15 του β.δ του 1966, ως προσόν για την πρόσληψη σε θέση «Διευθυντού» (πρβλ. ΝΣΚ 132/2017) .

17. Περαιτέρω στην ως άνω διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του β.δ.16/1966, όπως τροποποιήθηκε με την διάταξη της παρ. 13 του άρθρου 10 του ν.3207/2003 (Α΄302/24.12.2003) ορίστηκαν περιοριστικά οι τίτλοι σπουδών ως προσόν διορισμού Διευθυντών Ωδείου ή Μουσικής Σχολής με σχετική διεύρυνση των προσόντων αυτών (βλ. εισηγητική έκθεση σελ. 11) και ειδικότερα ορίστηκε ως προσόν η κατοχή του διπλώματος σύνθεσης ή πιάνου ή οργάνου ορχήστρας ή κλασσικής κιθάρας ή μονωδίας μαζί με πτυχίο φυγής, ενώ δεν περιλήφθηκε το δίπλωμα Διεύθυνσης Ορχήστρας, αν και στην διάταξη της περίπτωσης στ΄ της ίδιας παραγράφου του άρθρου 10 του ν. 3207/2003 ορίστηκε ότι στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης και στα αναγνωρισμένα Ωδεία λειτουργούν επιπλέον Σχολές Διεύθυνσης Ορχήστρας κλπ. ,οι προϋποθέσεις δε λειτουργίας Σχολής Διεύθυνσης Ορχήστρας καθορίστηκαν με την ανωτέρω ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ/22328/2009 (Β΄ 530) απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού .Επισημαίνεται πάντως ότι από το 1984 με την ίδρυση του Τμήματος Μουσικών Σπουδών στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο (βλ. άρθρο 4

του π.δ. 83/1984), αλλά και από 29.5.2003 με την έκδοση του π.δ. 156/2003 (βλ. άρθρο 1), με τον καθορισμό κατευθύνσεων του ενιαίου πτυχίου του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, μεταξύ των οποίων και της Μουσικής Εκτέλεσης, στο ανωτέρω Πανεπιστήμιο λειτουργούσαν τμήματα Διεύθυνσης Ορχήστρας και συνεπώς ο νομοθέτης του ν. 3207/2003, που καθόρισε περιοριστικά τα διπλώματα ως προσόν πρόσληψης Διευθυντού Ωδείου, δεν θέλησε να συμπεριλάβει αυτό της Διεύθυνσης Ορχήστρας.

18. Στην προκειμένη περίπτωση η Φ.Γ, είναι κάτοχος Πτυχίου του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου στην Κατεύθυνση Μουσικής Εκτέλεσης (Διεύθυνση Ορχήστρας) με βαθμό «Άριστα», ως επίσης είναι κάτοχος μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Μουσική Ερμηνεία στην Κατεύθυνση «ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ». Από τα ανωτέρω εκτεθέντα προκύπτει ότι το εν λόγω Πτυχίο της ανωτέρω συνιστά τίτλο μεν θεσμικά διαβαθμισμένο ως τον ανώτατο χορηγούμενο σήμερα στο πεδίο της Μουσικής Εκτέλεσης (Διεύθυνση Ορχήστρας), πλην όμως δεν περιλαμβάνεται στους περιοριστικά αναφερόμενους στην διάταξη του άρθρου 15 β.δ/τος 1966, όπως ισχύει, τίτλους σπουδών, που απαιτεί η διάταξη αυτή ως προσόν για την πρόσληψη Διευθυντή του Ωδείου ή της Μουσικής Σχολής.

Απάντηση

11. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε') γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής :

Δεν είναι σύνηθες η έγκριση πρόσληψης Διευθυντή Ωδείου αποφοίτου του Ιονίου Πανεπιστημίου με κατεύθυνση Διεύθυνσης Ορχήστρας, δεδομένου ότι ο ανωτέρω τίτλος σπουδών δεν περιλαμβάνεται στους περιοριστικά αναφερόμενους στην διάταξη του άρθρου 15 του β.δ.16/1966, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 14 -2 - 2019

Η Πρόεδρος

Μεταξία Ανδροβιτσάνεα
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Ευστράτιος Ηλιαδέλης
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ